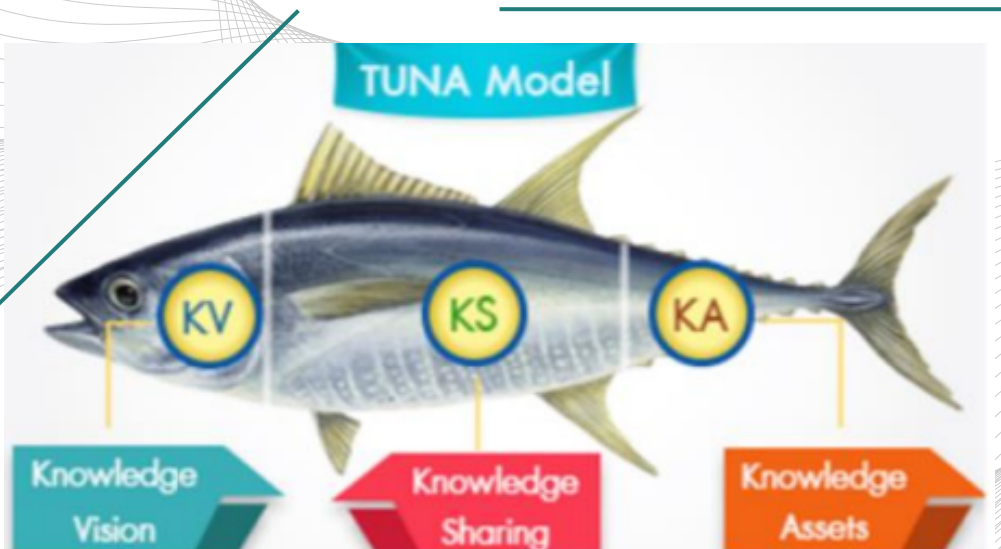

รายงานผลการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

คณะกรรมการจัดการความรู้
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

การจัดการความรู้ หรือ KM (Knowledge Management) เป็นกระบวนการรวบรวมและจัดระเบียบองค์ความรู้ที่มีอยู่ภายในองค์กร ซึ่งอาจกระจุกกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร ให้เป็นระบบที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับทุกคนในองค์กร การจัดการความรู้มีเป้าหมายในการช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถพัฒนาความรู้ของตนเองและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้นด้วย

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา มีบทบาทและภารกิจในการผลิตและขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดีเพื่อส่งต่อไปให้กับเกษตรกร โดยใช้ท่อนพันธุ์ ต้นพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ และการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและภูมิอากาศที่รวดเร็วในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อการผลิตและการกระจายพันธุ์พืช โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายจากปัญหาต่างๆ เช่น สภาพอากาศแปรปรวน ดินเค็ม น้ำเค็ม โรคและแมลง รวมถึงการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ให้คงคุณภาพ ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ หากไม่มีระบบการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานอาจหยุดชะงักและลดประสิทธิภาพในการขยายพันธุ์พืช

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา จึงเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ด้านการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพสูง การจัดการและการเก็บรักษาที่เหมาะสมจะช่วยรักษาคุณภาพและเพิ่มอายุการเก็บรักษาของเมล็ดพันธุ์ได้ เมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการจัดการอย่างดีจะมีคุณภาพสูง รักษาความสมบูรณ์และความสามารถในการงอกได้นาน การเก็บรักษาที่เหมาะสมยังช่วยป้องกันการเสื่อมสภาพและการสูญเสียของเมล็ดพันธุ์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการงอกและความสำเร็จในการปลูกพืชในอนาคต

รายงานฉบับนี้ได้นำเสนอข้อมูลจากการรวบรวม ทบทวน ปรับปรุง และจัดการประชุมเพื่อถอดองค์ความรู้เรื่อง "แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์" ของศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้เกิดการต่อยอดความรู้และนำไปสู่การพัฒนาการทำงานในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คณะทำงานจัดการความรู้
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา
สิงหาคม 2567

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1	เป้าหมายการจัดการความรู้	1
	- ที่มาของการจัดการความรู้ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน	1
	- ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. 2567 (KV)	1
	- แผนการจัดการความรู้ (KM action plan)	4
ส่วนที่ 2	ผลการจัดการความรู้	7
	- วิธีการจัดการความรู้ (KS)	9
	- รายละเอียดองค์ความรู้ ตามแบบฟอร์มจัดเก็บองค์ความรู้	9
	- ช่องทางการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงาน (KA)	9
ส่วนที่ 3	สรุปและข้อเสนอแนะ	15
	- สรุปผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ของหน่วยงาน	15
	- ข้อเสนอแนะ	15
ภาคผนวก	- คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน	
	- ภาพการดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้	

ส่วนที่ 1

เป้าหมายการจัดการความรู้

ที่มาของการจัดการความรู้ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา มีภารกิจหลักในการผลิตและขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดี เพื่อสนับสนุนโครงการต่างๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งรวมถึงการผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพสูงให้กับเกษตรกรในพื้นที่ที่รับผิดชอบ อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานด้านการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ศูนย์ฯ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ต้องเผชิญ เช่น สภาพอากาศที่แปรปรวน สภาพพื้นที่ในการผลิต ดินเค็ม น้ำเค็มในฤดูแล้ง โรคและแมลง การขาดแคลนองค์ความรู้ที่เป็นระบบเกี่ยวกับวิธีการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพสูง ปัญหาการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ให้คงคุณภาพและความสามารถในการงอก รวมถึงความรู้ความเข้าใจที่ไม่เพียงพอในการเลือกใช้วิธีการและเทคนิคต่างๆ ที่เหมาะสมกับชนิดของพืชและสภาพภูมิอากาศ

การจัดการความรู้ในเรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ให้ความสำคัญอย่างยิ่ง โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาองค์ความรู้ให้เป็นระบบที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพในการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพสูงและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์อย่างเหมาะสม เพื่อสนับสนุนเกษตรกรและโครงการต่างๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตรให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน

ความต้องการพัฒนางาน และความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. 2567 (KV)

กรมส่งเสริมการเกษตรได้มีแผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมการเกษตร ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น” ซึ่งการดำเนินการจัดการองค์ความรู้ของกองขยายพันธุ์พืชจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพในงานขยายพันธุ์พืช ซึ่งพืชพันธุ์ดีจะส่งผลให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น แนวทางการพัฒนางานของศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ นโยบาย และแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. 2567 (KV) ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคเกษตรกรรมและการสนับสนุนการผลิตพืชพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกรทั่วประเทศ ยุทธศาสตร์หลักของกรมส่งเสริมการเกษตรมีเป้าหมายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร โดยเน้นไปที่ การพัฒนาคุณภาพและปริมาณผลผลิต การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการเพิ่มรายได้ของเกษตรกรโดยมีพันธกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์ความรู้นี้ ประกอบด้วย

1. การพัฒนาคุณภาพและปริมาณเมล็ดพันธุ์ (สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชพันธุ์ดี)

การเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพสูง และการพัฒนาวิธีการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ให้คงคุณภาพ จะช่วยให้เกษตรกรได้รับเมล็ดพันธุ์ที่มีความสามารถในการงอกสูงและทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการเกษตรในการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตพืชพันธุ์ดี

2. การจัดการความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยี (สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ และองค์ความรู้ของบุคลากรในภาคเกษตร)

การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับบุคลากรในศูนย์ฯ จะทำให้สามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้วิธีการผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ได้อย่างเหมาะสมและทันสมัย เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและสนับสนุนเกษตรกรในการเลือกใช้เทคนิคการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่และสภาพภูมิอากาศ

3. การสนับสนุนเกษตรกรและเพิ่มรายได้ (สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเพิ่มรายได้ของเกษตรกรและส่งเสริมการผลิตที่ยั่งยืน)

การพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพสูงจะช่วยให้เกษตรกรได้รับพันธุ์พืชที่มีศักยภาพในการเจริญเติบโตดี ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และเพิ่มรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมการเกษตรที่มุ่งเน้นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกรและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

4. การปรับปรุงและพัฒนาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (สอดคล้องกับนโยบายการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)

การจัดการทรัพยากรในการผลิต เช่น การจัดการดิน น้ำ และการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จะช่วยลดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและส่งเสริมการผลิตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของนโยบายการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของกรมส่งเสริมการเกษตร

กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ 4 ข้อของกรมส่งเสริมการเกษตร

1. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพและปริมาณเมล็ดพันธุ์

(สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชพันธุ์ดี)

1.1 ปรับปรุงกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์: ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปรับปรุงกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ให้มีคุณภาพสูง เช่น การใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยในการคัดเลือกและแยกเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ รวมถึงการพัฒนาสูตรปุ๋ย และสารอาหารที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มความสามารถในการเจริญเติบโตของต้นพันธุ์

1.2 พัฒนามาตรฐานการควบคุมคุณภาพ: จัดทำและปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพเมล็ดพันธุ์อย่างเข้มงวด เพื่อให้แน่ใจว่าเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตได้มีคุณภาพสูงสุด มีความสามารถในการออกสูงและทนทานต่อโรคและแมลง

1.3 สร้างระบบการติดตามและประเมินผล: พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อให้สามารถระบุและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่อง

2. กลยุทธ์การจัดการความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยี

(สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของบุคลากรในภาคเกษตร)

2.1 พัฒนาระบบการจัดการความรู้ภายในองค์กร: สร้างฐานข้อมูลความรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและครอบคลุมทั้งการผลิตเมล็ดพันธุ์ การควบคุมคุณภาพ และการเก็บรักษา เพื่อให้บุคลากรสามารถเรียนรู้และใช้ข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 จัดอบรมและพัฒนาทักษะบุคลากร: จัดโปรแกรมการฝึกอบรมและเวิร์กช็อปเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ เพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ของบุคลากร รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านการจัดการความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยี

2.3 สร้างเครือข่ายการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์: ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยและศูนย์วิจัย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพสูงและการเก็บรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. กลยุทธ์การสนับสนุนเกษตรกรและเพิ่มรายได้

(สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเพิ่มรายได้ของเกษตรกรและส่งเสริมการผลิตที่ยั่งยืน)

3.1 ส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพสูง: สนับสนุนให้เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพสูงเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตผ่านการให้คำแนะนำทางเทคนิคและการให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

3.2 จัดทำโครงการสาธิตและการฝึกอบรมภาคสนาม: จัดทำโครงการสาธิตและการฝึกอบรมภาคสนามสำหรับเกษตรกรในเรื่องการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ เพื่อให้เกษตรกรมีทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการเพิ่มผลผลิตและรายได้

4. กลยุทธ์การปรับปรุงและพัฒนาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

(สอดคล้องกับนโยบายการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)

4.1 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม: นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การใช้ระบบน้ำหยด การใช้ปุ๋ยชีวภาพ และการใช้สารปรับสภาพดินและน้ำที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.2 พัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน: สร้างระบบการจัดการทรัพยากรดินและน้ำที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน เช่น การฟื้นฟูดินเสื่อมโทรมและการจัดการน้ำอย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ

4.3 สร้างเครือข่ายการผลิตที่ยั่งยืน: ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการผลิตที่ยั่งยืนในชุมชนเกษตรกร ส่งเสริมให้เกษตรกรและชุมชนใช้วิธีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมความยั่งยืนในระยะยาว

กลยุทธ์เหล่านี้เป็นการประยุกต์ใช้แนวทางที่ครอบคลุมทุกมิติของการพัฒนาการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนของภาคการเกษตรในอนาคต

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)					
ชื่อหน่วยงาน .....ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา.....					
สนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางการดำเนินงานของกรมในเรื่อง พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และพัฒนาเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่และเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model.....					
องค์ความรู้เรื่อง...แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์.....					
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ Knowledge Vision (KV)					
1.	การบ่งชี้ความรู้ 1.1 แต่งตั้งคณะทำงานฯ 1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นแก่คณะทำงาน	ก.พ. 67	บุคลากรมีส่วนร่วมค้นหาองค์ความรู้ร้อยละ 80	บุคลากรของหน่วยงาน	- ประชุมคณะทำงาน - แบบฟอร์มแผนจัดการความรู้
2.	การสร้างและแสวงหาความรู้ 2.1 สสำรวจ/พิจารณาเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้เฉพาะด้าน 2.2 กำหนดองค์ความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานเพื่อดำเนินการถอดองค์ความรู้	มี.ค. 67	องค์ความรู้จำนวน 1 เรื่อง	คณะทำงาน	-การระดมความคิดเห็น
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ Knowledge Sharing (KS)					
3.	กิจกรรมการจัดการความรู้ 3.1 บันทึกองค์ความรู้ลงในแบบจัดเก็บองค์ความรู้	มี.ค. - ก.ย. 67	บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 80	บุคลากรของหน่วยงาน	- เวทีประชุม
4.	การประมวลและกลั่นกรององค์ความรู้ 4.1 นำองค์ความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นที่สามารถนำไป	มี.ค. - พ.ค. 67	องค์ความรู้ปรับปรุงจำนวน 1 เรื่อง	คณะทำงาน	-การระดมความคิดเห็น -จัดทำสื่อเผยแพร่

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)					
ชื่อหน่วยงาน .....ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา.....					
สนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางดำเนินงานของกรมในเรื่อง พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และพัฒนาเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่และเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model.....					
องค์ความรู้เรื่อง...แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์.....					
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
	ปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติการ 4.2 ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องขององค์ความรู้จากเจ้าขององค์ความรู้				
จัดเก็บรักษาองค์ความรู้ Knowledge Access (KA)					
5.	การเข้าถึงองค์ความรู้	พ.ค. - มิ.ย. 67	บุคลากรได้รับองค์ความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสาร website LINE Facebook ร้อยละ 60	บุคลากรของหน่วยงาน	-เอกสาร/คู่มือปฏิบัติ -ป้ายประชาสัมพันธ์ -สื่อออนไลน์ -เผยแพร่ทางช่องทางต่างๆ
6.	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	มิ.ย. 67	นำองค์ความรู้มาลงในระบบฐานข้อมูลจำนวน 1 เรื่อง	บุคลากรของหน่วยงาน	-เว็บไซต์ของหน่วยงาน -การประชุมประจำเดือน
7.	การเรียนรู้ 7.1 การนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากร	ก.ค - ส.ค. 67	บุคลากรที่รับผิดชอบงานนำความรู้ไปใช้ ร้อยละ 60	บุคลากรของหน่วยงาน	-ฝึกปฏิบัติ -การประเมินผล
หมายเหตุ : สามารถปรับปรุงระยะเวลาการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม					

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)					
ชื่อหน่วยงาน .....ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา.....					
สนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางดำเนินงานของกรมในเรื่อง พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และพัฒนาเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่และเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model.....					
องค์ความรู้เรื่อง...แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์.....					
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
หมายเหตุ : สามารถปรับปรุงระยะเวลาการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม					
ผู้จัดทำ : ..... (นางสาวสุพิชฌ์ ห่อทอง) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ			ผู้ให้ความเห็นชอบ : ..... (นายธนากร โปธิกำชัย) ผู้อำนวยการศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา		

ส่วนที่ 2

ผลการจัดการความรู้

คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการตามแนวทางการจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตร ปี พ.ศ. 2567 โดยศึกษาความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด หรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ ประสบการณ์ แนวคิด และบางครั้งเรียกว่า ความรู้แบบนามธรรม โดยมีเป้าหมายการจัดการความรู้ 3 เป้าหมาย คือ พัฒนาคณะทำงาน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงาน โดยจัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM action plan) โดยจัดเก็บองค์ความรู้ตามแบบฟอร์มการจัดการเก็บองค์ความรู้ที่กำหนดไว้ในแนวทางฯ ดังนี้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
วันที่บันทึกความรู้ 4 เมษายน 2567	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
<p>1. ปัญหาสภาพอากาศที่แปรปรวน อากาศร้อนจัดในฤดูร้อน</p> <p>องค์ความรู้ สภาพอากาศที่แปรปรวน โดยเฉพาะอากาศร้อนจัดในช่วงฤดูร้อน มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชและการผลิตเมล็ดพันธุ์ อุณหภูมิที่สูงเกินไปสามารถทำให้พืชเกิดการเครียดทางอุณหภูมิ ส่งผลให้ลดปริมาณการผลิตเมล็ดพันธุ์และลดคุณภาพของเมล็ดพันธุ์</p>	<p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>1) ปลูกพืชแบบร่มเงา ใช้โครงสร้างร่มเงา (shade nets) หรือวัสดุกรองแสงเพื่อลดการโดนแสงแดดโดยตรงที่อาจทำให้พืชร้อนจัดและเกิดความเครียด</p> <p>2) ใช้ระบบบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสม เช่น ป่อพักน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง</p> <p>3) ใช้เทคนิคการคลุมดิน (mulching) เพื่อลดการระเหยของน้ำและรักษาความชื้นในดิน</p> <p>4) การปลูกพืชหลายชั้น ปลูกพืชหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน (intercropping) เพื่อให้พืชช่วยกันรักษาความชื้นและลดอุณหภูมิในแปลง เช่น ปลูกไม้ยืนต้นที่ให้ร่มเงาร่วมกับพืชที่ปลูกเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ หรือปลูกพืชคลุมดิน</p>
<p>2. ปัญหาสภาพพื้นที่ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ ดินเค็ม น้ำเค็มในช่วงฤดูแล้ง</p>	<p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>1) ปรับปรุงดินด้วยการใส่ปูนขาว (lime) สามารถช่วยปรับค่าความเป็นกรด-ด่างของดินและช่วยลดความ</p>

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
วันที่บันทึกความรู้ 4 เมษายน 2567	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
<p>องค์ความรู้ ดินเค็ม สภาพดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายที่มีเกลือสินเธาว์ ทำให้พืชเจริญเติบโตได้ยากและลดประสิทธิภาพในการผลิตเมล็ดพันธุ์ ดินเค็มทำให้พืชดูดน้ำได้ยากขึ้นและเกิดการสะสมของเกลือในเซลล์พืช</p>	<p>เค็มของดินได้ นอกจากนี้ การใช้สารอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก สามารถปรับปรุงโครงสร้างดิน เพิ่มความสามารถในการกักเก็บน้ำและธาตุอาหาร และลดการสะสมของเกลือในดิน การปลูกพืชคลุมดิน เช่น ถั่วพุ่มหรือพืชตระกูลถั่วที่มีความสามารถในการตรึงไนโตรเจน ยังช่วยเพิ่มสารอินทรีย์ในดินและป้องกันการชะล้างของเกลือ</p> <p>2) ระบบน้ำหยด (Drip Irrigation) เป็นวิธีการที่ช่วยประหยัดน้ำและลดการสะสมเกลือในดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ น้ำจะถูกปล่อยออกมาในปริมาณที่พอเหมาะและตรงไปยังรากพืช ซึ่งจะช่วยลดการระเหยของน้ำและการสะสมของเกลือที่ผิวดิน</p> <p>3) การใช้พืชคลุมดินและพืชบำบัด (Cover Crops and Phytoremediation Plants) การปลูกพืชคลุมดินสามารถช่วยลดการระเหยของน้ำจากผิวดิน และลดการสะสมของเกลือที่ผิวดิน การปลูกพืชที่สามารถดูดซับเกลือจากดิน เช่น Atriplex หรือ Salicornia จะช่วยฟื้นฟูสภาพดินและลดระดับความเค็มได้</p> <p>4) การจัดการการระบายน้ำ (Drainage Management) การระบายน้ำอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อลดการสะสมของเกลือในดิน การติดตั้งระบบระบายน้ำใต้ดิน (subsurface drainage) ช่วยกำจัดน้ำที่มีความเค็มที่ไหลลงไปในดิน และป้องกันไม่ให้น้ำที่มีความเค็มสะสมอยู่ในดินชั้นบน ควรทำคูระบายน้ำ (drainage channels) รอบพื้นที่ปลูกเพื่อให้มีการระบายน้ำออกไป</p>

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
วันที่บันทึกความรู้ 4 เมษายน 2567	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
	<p>จากพื้นที่ที่ต้องการใช้ผลิตพืช ลดความเสี่ยงที่เกลือจะถูกดึงขึ้นมาที่ผิวดิน</p> <p>5) การบำบัดน้ำเค็มก่อนใช้งาน (Desalination or Treatment of Saline Water การใช้เทคโนโลยีบำบัดน้ำ เช่น การกลั่นด้วยแสงอาทิตย์</p> <p>6) การใช้แผ่นคลุมดิน (Mulching) การใช้แผ่นคลุมดิน เช่น ฟางข้าว พลาสติกคลุมดิน หรือวัสดุอินทรีย์อื่นๆ จะช่วยลดการระเหยของน้ำและรักษาความชื้นในดิน ทำให้ลดการสะสมเกลือที่ผิวดินได้</p>
<p>3. ปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช</p> <p>องค์ความรู้ ผลกระทบของโรคและแมลงศัตรูพืช เช่น โรครากเน่า ใบจุดสนิม หนอนชอนใบ และแมลงอื่น ๆ สามารถทำลายพืชและเมล็ดพันธุ์ได้ ส่งผลให้เมล็ดมีคุณภาพต่ำ ไม่สามารถงอกได้ดี หรืออาจมีการติดเชื้อที่ทำให้เมล็ดพันธุ์ไม่เหมาะสมสำหรับการใช้ในอนาคต</p>	<p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>1) ใช้วิธีการควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน (integrated pest management, IPM) โดยใช้สารชีวภัณฑ์ (biopesticides) และแมลงศัตรูธรรมชาติการปลูกพืชหมุนเวียนเป็นวิธีหนึ่งช่วยลดการสะสมของศัตรูพืชในดิน การเลือกพันธุ์ที่ต้านทานโรคและแมลงก็เป็น การป้องกันได้ดี นอกจากนี้ การใช้วิธีการควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและการใช้ศัตรูธรรมชาติ ช่วยควบคุมแมลงศัตรูพืช ยังเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน</p> <p>2) การสำรวจและการตรวจสอบแปลงอย่างสม่ำเสมอ ทำการสำรวจแปลงปลูกเมล็ดพันธุ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อเฝ้าระวังการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช การตรวจสอบตั้งแต่ระยะเริ่มแรกจะช่วยให้สามารถดำเนินการป้องกันและควบคุมได้อย่างรวดเร็ว</p>

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
วันที่บันทึกความรู้ 4 เมษายน 2567	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
	<p>3) ตรวจสอบและคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ปราศจากโรคและแมลง</p> <p>3.1) ตรวจสอบลักษณะภายนอกของเมล็ดพันธุ์ การตรวจสอบเมล็ดพันธุ์ด้วยสายตาเป็นวิธีเบื้องต้นที่สามารถทำได้ง่ายและรวดเร็ว ควรตรวจสอบว่าเมล็ดพันธุ์ไม่มีรอยแผล, จุดต่างดํา, สีเปลี่ยนแปลง, หรือมีร่องรอยของแมลงหรือเชื้อราติดอยู่ เช่น การตรวจดูรอยแผลที่เกิดจากแมลงกัดกินหรือเชื้อราที่ทำให้เกิดโรค</p> <p>3.2) การทดสอบการงอก (Germination Test) การทดสอบการงอกของเมล็ด การทดสอบการงอกของเมล็ดเป็นการตรวจสอบความสามารถในการงอกของเมล็ดพันธุ์ โดยเก็บตัวอย่างเมล็ดมาทดสอบการงอกในสภาพแวดล้อมที่ควบคุม เช่น ในกระดาษกรองที่ชุ่มน้ำหรือในดินที่มีความชื้นเหมาะสม อัตราการงอกที่สูง (มากกว่า 85%) บ่งชี้ว่าเมล็ดมีคุณภาพดีและมีความพร้อมสำหรับการปลูก</p> <p>3.3) การตรวจสอบเชื้อโรคในเมล็ดพันธุ์ (Seed Health Testing) การทดสอบเชื้อราหรือแบคทีเรียในเมล็ดพันธุ์ การทดสอบเชื้อโรคในเมล็ดพันธุ์สามารถทำได้โดยการใช้วิธีการปลูกเมล็ดในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแล้วสังเกตการเกิดโรค หรือใช้เทคนิคทางห้องปฏิบัติการ เช่น การเพาะเชื้อบนอาหารเลี้ยงเชื้อ (agar plate) และ การใช้สารเคมีในการตรวจสอบเชื้อโรคที่มีในเมล็ดพันธุ์</p> <p>3.4) การตรวจสอบการปนเปื้อนของแมลง (Insect Contamination Inspection)</p>

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
วันที่บันทึกความรู้ 4 เมษายน 2567	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
	<p>การทดสอบโดยการเก็บรักษา การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ในสภาพแวดล้อมที่ควบคุมและสังเกตว่ามีการเกิดของแมลงหรือไม่ วิธีนี้ช่วยตรวจสอบว่ามีการปนเปื้อนของแมลงในเมล็ดพันธุ์หรือไม่</p> <p>3.5) การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ (Seed Selection) การใช้เมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เลือกใช้เมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่มีชื่อเสียงและได้รับการรับรองมาตรฐาน เพื่อให้มั่นใจว่าเมล็ดพันธุ์มีคุณภาพและปราศจากโรคและแมลง</p> <p>3.6) การใช้สารป้องกันและรักษาโรค (Seed Treatment) การใช้ชีวภัณฑ์ (Biological Seed Treatment) ใช้จุลินทรีย์ที่มีประโยชน์หรือสารชีวภัณฑ์ที่ปลอดภัยในการป้องกันและควบคุมโรคและแมลง เช่น การใช้เชื้อรา <i>Trichoderma</i> หรือ <i>Bacillus subtilis</i> ในการเคลือบเมล็ดพันธุ์เพื่อป้องกันเชื้อโรค</p>
<p>4. ปัญหาการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ให้คงคุณภาพและความสามารถในการงอก องค์ความรู้ การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น ในที่ที่มีความชื้นสูง อุณหภูมิสูงหรือโดนแสงมากเกินไป จะทำให้เมล็ดสูญเสียความชื้นภายในและเสื่อมคุณภาพเร็วขึ้น ความชื้นที่สูงสามารถทำให้เมล็ดพันธุ์เกิดการเน่าเปื่อยหรือเกิดเชื้อรา ซึ่งจะลดความสามารถในการงอกของเมล็ด</p>	<p>ข้อเสนอแนะ การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์อย่างถูกต้อง (Proper Seed Storage)</p> <p>1) การใช้สารดูดความชื้น 1.1) ซิลิกาเจล (Silica Gel) ซิลิกาเจลเป็นสารดูดความชื้นที่นิยมใช้ในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ เนื่องจากมีความสามารถในการดูดซับความชื้นได้ดี การใส่ซิลิกาเจลในภาชนะเก็บเมล็ดพันธุ์จะช่วยรักษาระดับความชื้นให้อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ช่วยป้องกันการเกิดเชื้อราและการเน่าเปื่อยของเมล็ดพันธุ์</p>

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
วันที่บันทึกความรู้ 4 เมษายน 2567	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
	<p>1.2) ถ่านกัมมันต์ (Activated Charcoal) ถ่านกัมมันต์มีคุณสมบัติในการดูดซับความชื้นและกลิ่นไม่พึงประสงค์ จึงสามารถใช้เป็นสารดูดความชื้นในภาชนะเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อรักษาคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ได้</p> <p>2) การเก็บรักษาแบบสุญญากาศ (Vacuum Packaging)</p> <p>2.1) การบรรจุภัณฑ์แบบสุญญากาศ การใช้บรรจุภัณฑ์แบบสุญญากาศจะช่วยป้องกันไม่ให้อากาศเข้าไปในภาชนะเก็บเมล็ดพันธุ์ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงจากการเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันและการเจริญเติบโตของเชื้อราและแมลงที่อาจทำให้เมล็ดพันธุ์เสื่อมคุณภาพได้</p> <p>3) การควบคุมอุณหภูมิและความชื้น (Temperature and Humidity Control)</p> <p>3.1) การเก็บรักษาในที่เย็นและแห้ง เมล็ดพันธุ์ส่วนใหญ่จะคงคุณภาพและความสามารถในการงอกได้ดีที่สุดเมื่อเก็บรักษาในที่เย็นและแห้ง เช่น ตู้เย็นหรือตู้แช่แข็ง ควรเก็บในอุณหภูมิที่ต่ำกว่า 15°C และความชื้นสัมพัทธ์ต่ำกว่า 40% เพื่อป้องกันการงอกและการเสื่อมสภาพของเมล็ด</p> <p>3.2) การใช้เครื่องควบคุมความชื้น ใช้เครื่องควบคุมความชื้นภายในห้องเก็บเมล็ดพันธุ์หรือภาชนะเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อลดความชื้นในอากาศ การควบคุมความชื้นให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมจะช่วยป้องกันการเกิดเชื้อราและการเน่าเปื่อยของเมล็ดพันธุ์</p> <p>4) การใช้ภาชนะเก็บรักษาที่เหมาะสม (Appropriate Storage Containers)</p>

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
วันที่บันทึกความรู้ 4 เมษายน 2567	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
	<p>4.1) ภาชนะที่ปิดสนิท การใช้ภาชนะที่ปิดสนิท เช่น ขวดแก้ว ถุงพอยล์ หรือกล่องพลาสติกที่มีฝาปิดสนิท จะช่วยป้องกันไม่ให้อากาศและความชื้นเข้าสู่ภาชนะเก็บเมล็ดพันธุ์ และยังป้องกันแมลงและศัตรูพืชไม่ให้เข้าถึงเมล็ดพันธุ์</p> <p>4.2) ถุงเก็บรักษาพิเศษ ใช้ถุงเก็บรักษาพิเศษที่มีการเคลือบสารกันเชื้อราและสารกันแมลง เพื่อป้องกันการปนเปื้อนและการเจริญเติบโตของเชื้อโรคและแมลงศัตรูพืช</p> <p>5) การจัดการการหมุนเวียนเมล็ดพันธุ์ (Seed Rotation)</p> <p>5.1) การหมุนเวียนสต็อกเมล็ดพันธุ์ การหมุนเวียนเมล็ดพันธุ์ในสต็อกเป็นวิธีที่ดีในการรักษาความสดใหม่และความสามารถในการงอก ควรใช้เมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษานานก่อนและค่อยๆ เติมเมล็ดพันธุ์ใหม่เข้าไปในสต็อกอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>5.2) การติดฉลาก ติดฉลากบนภาชนะเก็บเมล็ดพันธุ์ เพื่อระบุวันที่เก็บและข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น เช่น ชื่อพันธุ์ และแหล่งที่มา เพื่อให้สามารถจัดการและควบคุมสต็อกได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>6) การใช้สารเคมีหรือชีวภัณฑ์ ป้องกันเชื้อราและแมลง (Chemical or Biological Seed Treatment)</p> <p>6.1) การใช้สารเคมีป้องกัน การใช้สารเคมีที่ได้รับการรับรองเพื่อป้องกันเชื้อราและแมลงศัตรูพืชบนเมล็ดพันธุ์ เป็นวิธีหนึ่งในการรักษาคุณภาพเมล็ดพันธุ์ เช่น การเคลือบเมล็ดด้วยสารฟังกิไซด์ (fungicide) ที่ปลอดภัย</p>

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
วันที่บันทึกความรู้ 4 เมษายน 2567	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
	<p>6.2) การใช้สารชีวภัณฑ์ ใช้สารชีวภัณฑ์หรือจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ เช่น เชื้อรา Trichoderma ในการเคลือบเมล็ดพันธุ์เพื่อป้องกันการเจริญเติบโตของเชื้อราและศัตรูพืชอื่น ๆ</p> <p>7) การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์เป็นระยะ (Regular Seed Quality Check)</p> <p>7.1) การตรวจสอบการงอกเป็นระยะ ควรทำการทดสอบการงอกของเมล็ดพันธุ์เป็นระยะเพื่อให้แน่ใจว่าเมล็ดพันธุ์ยังคงมีความสามารถในการงอกอยู่ ถ้าอัตราการงอกต่ำลง ควรพิจารณาเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ใหม่</p> <p>7.2) การตรวจสอบการปนเปื้อนของเชื้อราและแมลง ควรทำการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อหาการปนเปื้อนของเชื้อรา แมลง หรือศัตรูพืชอื่น ๆ และทำการจัดการหรือกำจัดออกจากสต็อกทันทีที่พบการปนเปื้อน</p>
ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ คณะทำงานจัดการองค์ความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
หน่วยงาน ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา กองขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร	

ส่วนที่ 3

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ของหน่วยงาน

ตามที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมาได้จัดกระบวนการจัดการความรู้เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ทำให้เกิดการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวของเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งแต่ละท่านเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ในการทำงาน รู้แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ การจัดการองค์ความรู้ในครั้งนี้ได้รวบรวมแนวทางการแก้ไขปัญหาในการผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ เช่น การปรับปรุงคุณภาพดิน การจัดการน้ำ การป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม เพื่อรักษาคุณภาพและความสามารถในการงอกของเมล็ดพันธุ์ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้จากการจัดการองค์ความรู้นี้จะช่วยให้การดำเนินงานด้านการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ของศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ทั้งในบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่เดิมและบุคลากรที่เพิ่งเริ่มปฏิบัติงาน มีแนวทางแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง สามารถต่อยอดความรู้ที่มีเพื่อพัฒนางานต่อไปได้ อีกทั้งเป็นหลักปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ใหม่หรือผู้ปฏิบัติงานใหม่ที่เข้ามาปฏิบัติงานการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ปัญหาและอุปสรรคของงานด้านการผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์นั้นมีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เทคโนโลยีที่พัฒนาใหม่ การเสื่อมสภาพของวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการหมุนเวียนของบุคลากร แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการในครั้งนี้อาจเป็นแค่จุดเริ่มต้น หรืออาจต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต ดังนั้น ควรมีการนำมาทบทวน เพิ่มเติม แก้ไข และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์มีประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

ภาคผนวก

คำสั่ง ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา
ที่ ๘๙ / ๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนรู้ (knowledge management หรือ KM)

ด้วย ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการจัดการเรียนรู้ ตามกรอบการปฏิบัติงานของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อยกระดับความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพของการดำเนินงาน นั้น

ดังนั้น ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา จึงขอยกเลิกคำสั่งที่ ๙/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ และขอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนรู้ (knowledge management หรือ KM) เพื่อให้สอดคล้องกับอัตรากำลังที่มีอยู่ใหม่ ดังนี้

คณะกรรมการ KM

๑. นายธนากร โปธิกำชัย	ผู้อำนวยการศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางสาววิริยา พรหมมาร์ตัน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๓. นางสาวพิลัยพร ตี๋มโชค	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๔. นายสุพจน์ เชียงราย	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะกรรมการ
๕. นายศราวุธ โอวาทสุวรรณ	นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน	คณะกรรมการ
๖. นายอัมพันธ์ นิลชา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๗. นายรัฐวงค์ ชีวะวิโรจน์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๘. นางสาวปริญญา บุญทรงสันติกุล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๙. นางสาวพนิดา กินขุนทด	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๑๐. นางสาวกาญจนา ดอนกันหา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๑๑. นางสาวณัฐธิดา โนนหอม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๑๒. นางสาวสุพิชฌาม์ ห่อทอง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้ผู้มีรายชื่อดังกล่าว ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนการดำเนินการจัดการความรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายธนากร โปธิกำชัย)

ผู้อำนวยการศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา

ภาพการดำเนินงานกิจกรรมการจัดการความรู้

ประชุมคณะทำงาน ครั้งที่ 1

ประชุมคณะทำงาน ครั้งที่ 2

พืชพันธุ์ดี..ต้องที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืช
กรมส่งเสริมการเกษตร